

Kære underviser,

Vi har samlet 21-23 aktiviteter, der sætter webetik og digital dannelse på skoleskemaet og på forældremødet. Målet er, at børn og unge både kan arbejde med det, der interesserer dem, og samtidig kan kaste lys på, hvad man gør ... og hvad man bare *ikke* gør, når man er online.

Så fokus er tvedelt:

- *eleverne sætter spot på det, de godt kan lide, og som gør, at de er på nettet igen og igen*
- *samtidig skærpes deres digitale dannelse og webetiske kompetencer*

De 23 aktiviteter

- er lette at bruge
- kræver aktive elever og minimal forberedelse
- er til indskoling, mellemtrin og udskoling
- giver nye redskaber til den digitale hverdag
- er både individuelle aktiviteter og gruppeaktiviteter
- inddrager strukturer fra cooperative learning
- linker til små humoristiske videoer, der sætter webetik på en spids
- styrker de digitale kompetencer
- handler om elevernes hverdag med sociale profiler, sms-beskeder, venskaber på nettet, rettigheder, digitale fodspor, spil, billeder, mobning, ophavsret, kommunikation mv.
- har forslag til en introtime, en dobbelttime, et halv- eller heldagsforløb og et forældremøde
- *gør, at du ikke behøver at være ekspert*
  - start fx med video, websalat eller debatkort med dilemmaer
- *står i oversigten på næste side*

Aktiviteterne har en overlappende opdeling, som er vejledende. De munder ud i produktioner, der kan fremvises fx som en udstilling på skolen eller for forældre. Det kan også være, at I deler jeres viden og underviser andre klasser.

Aktivitet 1-2 & 23 er til alle
Aktivitet 3-8 & 10 er til indskoling
Aktivitet 5, 8-17 & 20-21 er til mellemtrin
Aktivitet 5, 8-22 er til udskoling

Da flere aktiviteter involverer brug af mobiltelefoner - enten til at tage billeder med, optage film eller til at skrive mobilnoveller på - er det vigtigt, at det er ok, at elevernes mobiler bruges. Sørg for, at I har ret til at bruge billeder, videooptagelser mv. samt får samtykke fra forældre, når dette kræves*.

Vi håber, I får glæde af materialet.

God fornøjelse.

* Læs mere i folderen Skolejura ABC (pdf): http://www.uni-c.dk/generelt/materiale/abc_bog.pdf

Se korte videoer og animationer om ophavsret: http://www.emu.dk/webetik/maa_paa_netnet/lovgivning/index.html

© 2011. Undervisningsmaterialet er udviklet af UNI-C EMU Webetik og Medierådet for Børn og Unge. Ved gengivelse eller kopiering skal kilden angives.

Du kan læse mere om os her:

UNI-C EMU Webetik - www.emu.dk/webetik

Medierådet for Børn og Unge - www.medieraadet.dk

23 aktiviteter - <http://www.emu.dk/webetik/undervisning/skole/index.html>

Oversigt over indhold og aktiviteter

Aktivitet 1-2 & 23 er til alle
Aktivitet 3-8 & 10 er til indskolingen
Aktivitet 5, 8-17 & 20-21 er til mellemtrin
Aktivitet 5, 8-22 er til udskolingen

FORSLAG TIL UNDERVISNINGSFORLØB.....	5
<i>Forløb .....</i>	<i>5</i>
<i>Introtime.....</i>	<i>5</i>
<i>Dobbeltime .....</i>	<i>6</i>
<i>Halv- eller heldagsforløb .....</i>	<i>7</i>
<i>Forældremøde.....</i>	<i>8</i>
1. WEBSALAT	9
2. DE FIRE VERDENSHJØRNER	9
3. KLASSENS TOP 10.....	12
4. BLIV KLÆDT PÅ MED MOBIL- OG NETETIK OG LAV HAIKUDIGTE.....	12
5. KLASSENS ORDBOG	15
6. LAV ET POSTKORT OG EN PHOTO STORY	16
7. LAV DINE EGNE KLISTERMÆRKER OG EN PHOTO STORY.....	16
8. TEATER OG ROLLESPIL	17
9. SKRIV EN MOBILNOVELLE	18
10. ZOOM IND PÅ "LIVET PÅ NETTET"	19
11. JOURNALIST FOR EN DAG - LAV JERES EGEN VOX POP.....	20
12. NØRD FOR EN DAG - LAV JERES EGNE UNDERSØGELSER	21
13. HAR DU STYR PÅ DIN FACEBOOKPROFIL?	22
14. PROFILBILLEDER OG ISCENESÆTTELSER	25
15. RAP OM ORIGINALE PÅFUND OG MISFORSTÅELSER PÅ NETTET	28
16. JEOPARDY	29
17. DILEMMAKORT	29
18. DEBAT OM LIVET PÅ NETTET	30
19. HVAD MENER DU OM INTERNETTETS FREMTID?	31
20. MIT OG/ELLER DIT? - QUIZ OM OPHAVSRET	31
21. QUIZ - TJEK DIN VIDEN.....	33
22. STØRRE PROJEKTER FOR DE ÆLDSTE KLASSE.....	33
23. SUPPLERENDE UNDERVISNINGSFORLØB.....	35
STRUKTURER TIL AKTIVITETERNE	37
<i>Dobbeltcirkler:.....</i>	<i>37</i>
<i>Quiz og Byt.....</i>	<i>37</i>
<i>Rolle-brainstorming .....</i>	<i>37</i>
FILM - OVERSIGT OVER VIDEOER	38

Forslag til undervisningsforløb

Du kan sammensætte dit forløb, synes vil. Her kommer også forslag til en introtime, en dobbelttime, et halv- eller heldagsforløb og et forældremøde. Bagerst finder du en samlet oversigt over korte videoer, der kan vises i undervisningen og til forældrearrangementer (*Film - oversigt over videoer*).

Forløb

Vi foreslår, at du kombinerer korte videoer med aktiviteter.

- Videoerne bruges til fælles samtaler
- Aktiviteterne sætter spot på et særligt emne eller på en bred vifte af emner, hvor eleverne enten arbejder individuelt, i grupper eller laver en fælles aktivitet. Forløbet kan se således ud:

- **Video og introduktion**
- **Fælles aktivitet**
- **Video**
- **Aktivitet**
- **Afrunding**

Introtime

- **Video:** Start med at vise et par videoer. Tal om videoerne samt om formål og mål med timen. Du kan vise disse videoer:
Animation: Hvem ser dine billeder på nettet? (0:21):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/a/u/0/qj9L8UoBHDo>
Tænk før du uploader: Hvem læser dine statusopdateringer? (0:59):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/3/WwxzQ_JYpWA
- **Fælles aktivitet:** Brug *Websalat* (aktivitet 1) eller *De fire verdenshjørner* (aktivitet 2) til at få elevernes interesser og færden på nettet i centrum. Dermed er du selv opdateret omkring, hvad der er vigtigt og sjovt for dem, når de er på nettet.
- **Video:** Hvis du fx har rettet fokus imod Facebook, kan du vælge en eller flere af de videoer, der handler om Facebook. Det kan også være, I arbejder med venskaber, mobning, sikkerhed, internettets fremtid, privatliv eller identitet - hvem vi er, kan være, og hvem vi møder på nettet. Du kan vise et par af disse videoer:
Er Klaus hjemme? Er dine statusopdateringer private eller offentlige? (1:00):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/7/-UuX_F44bIQ
Ved du, hvem du chatter med? (0:31):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/14/llm5MUcv4jU>
Mobning - hvordan kan du være med til at stoppe det? (1:01):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/6/pxJc8c JsZU>
Klassefesten - når konflikter eskalerer online (2:16):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/7/cgmj0zX2uWw>
Har du Facebook? Og har du læst alt det, der står med småt? (2:10):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/1/fghK5i_UcsM
- **Aktivitet:**
  - **De yngste:** I kan vælge at arbejde med aktiviteterne: *Klassens Top 10* (aktivitet 3), *Bliv klædt på med mobil- og netetik og lav haikudigte* (aktivitet 4) eller *Klassens ordbog* (aktivitet 5).
  - **Mellemtrin:** *Klassens ordbog* (aktivitet 5) eller *Dilemmakort* (aktivitet 17). Her stilles eleverne over for forskellige dilemmaer, som de skal diskutere med hinanden.
  - **De ældste:** *Dilemmakort* (aktivitet 17), *Debat om livet på nettet* (aktivitet 18) eller spørgsmål fra debatmaterialet *Hvad mener du om internettets fremtid?* (aktivitet 19).
- **Afrunding:** Tal om, hvad I har lært. Her kan I tale om timen, hvad I har fået ud af den samt om nye spørgsmål og overvejelser, der er dukket op undervejs.

Dobbeltime

- **Video:** Start med at vise et par videoer. Tal om videoerne samt om formål og mål med timen. Du kan vise disse videoer:
Animation: Hvem ser dine billeder på nettet? (0:21):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/a/u/0/qj9L8UoBHDo>
Tænk før du uploader: Hvem læser dine statusopdateringer? (0:59):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/3/WwxzQ_JYpwA
- **Fælles aktivitet:** Brug *Websalat* (aktivitet 1) eller *De fire verdenshjørner* (aktivitet 2) til at få elevernes interesser i centrum - og en sjov fælles oplevelse. Dermed er du selv opdateret omkring, hvad der er vigtigt og sjovt for eleverne, når de er på nettet eller bruger mobilen.
- **Video:** Hvis du fx har rettet fokus imod Facebook, kan du vælge en eller flere af de videoer, der handler om Facebook. Det kan også være, I arbejder med venskaber, mobning, sikkerhed, internettets fremtid, privatliv eller identitet - hvem vi er, kan være, og hvem vi møder på nettet. Du kan vise et par af disse videoer:
Er Klaus hjemme? Er dine statusopdateringer private eller offentlige? (1:00):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/7/-UuX_F44blQ
Ved du, hvem du chatter med? (0:31):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/14/llm5MUcv4jU>
Mobning - hvordan kan du være med til at stoppe det? (1:01):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/6/pxJc8c JsZU>
Klassefesten - når konflikter eskalerer online (2:16):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/7/cgmj0zX2uWw>
Har du Facebook? Og har du læst alt det, der står med småt? (2:10):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/1/fghK5i UcsM>
- **Aktivitet:** Vælg blandt aktiviteterne. Afhængig af klassetrin kan du vælge en aktivitet eller at lave flere værksteder. Her er inspiration:
De yngste:
  - Lav *klassens Top 10* (aktivitet 3).
  - *Bliv klædt på med mobil- og netetik og lav haikudigte* (aktivitet 4).
  - Lav *klassen ordbog* (aktivitet 5).
  - Lav et *postkort og en Photo Story* (aktivitet 6).
  - Lav dine egne *klistermærker og en Photo Story* (aktivitet 7).**Mellemtrin:**
  - Lav *klassen ordbog* (aktivitet 5).
  - Vær *journalist for en dag* (aktivitet 11) og brug mobilen til at filme interviews.
  - *Har du styr på din Facebookprofil?* (aktivitet 13).
  - *Rap om originale påfund og misforståelser på nettet* (aktivitet 15).
  - Hvad synes du? Svar på *dilemmakortene* (aktivitet 17).**De ældste:**
  - Vær *nørd for en dag* (aktivitet 12) og lav jeres egne undersøgelser.
  - *Har du styr på din Facebookprofil?* (aktivitet 13).
  - Udfordringen: Hvem ved mest? Lav et *Jeopardy-spil* til klassen (aktivitet 16).
  - Fælles debat: *Hvad mener du om internettets fremtid?* (aktivitet 19).
  - *Mit og/eller dit? - Quiz om ophavsret* (aktivitet 20).Du kan få mere inspiration fra den samlede oversigt.
- **Fremvisning:** Så er det tid til at se dagens produktioner og resultater.
- **Afrunding:** Tal om, hvad I har lært. Her kan I tale om, hvad I har fået ud af timerne samt om nye spørgsmål og overvejelser, der er dukket op undervejs.

Halv- eller heldagsforløb

Ved at bruge en halv- eller hel skoledag har I mulighed for at lave flere aktiviteter samt få et mere dybdegående og omfattende fokus på dagens emne eller emner. I kan også vælge at lave en emneuge, hvor hele skolen har webetik på skoleskemaet, og eleverne samarbejder på tværs af klasser og klassetrin. Du kan bruge denne struktur for halv- og heldagsforløb:

- **Video:** Start med at vise et par videoer. Tal om videoerne samt om formål og mål med timen. Du kan vise disse videoer:
Animation: Hvem ser dine billeder på nettet? (0:21):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/a/u/0/qj9L8UoBHD0>
Tænk før du uploader: Hvem læser dine statusopdateringer? (0:59):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/3/WwxzQ_JYpwA
- **Fælles aktivitet:** Brug *Websalat* (aktivitet 1) eller *De fire verdenshjørner* (aktivitet 2) til at få elevernes interesser i centrum - og en sjov fælles oplevelse. Dermed får du også selv den nyeste viden om, hvad der er vigtigt og sjovt for dem, når de bruger nettet eller mobilen.
- **Video:** Hvis du fx har rettet fokus imod Facebook, kan du vælge en eller flere af de videoer, der handler om Facebook. Det kan også være, I arbejder med venskaber, mobning, sikkerhed, internettets fremtid, privatliv eller identitet - hvem vi er, kan være, og hvem vi møder på nettet. Du kan vise et par af disse videoer:
Er Klaus hjemme? Er dine statusopdateringer private eller offentlige? (1:00):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/7/-UuX_F44blQ
Ved du, hvem du chatter med? (0:31):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/14/llm5MUcv4jU>
Mobning - hvordan kan du være med til at stoppe det? (1:01):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/6/pxJc8c JsZU>
Klassefesten - når konflikter eskalerer online (2:16):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/7/cgmj0zX2uWw>
Har du Facebook? Og har du læst alt det, der står med småt? (2:10):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/1/fghK5i_UcsM
- **Aktiviteter:** Lav et eller flere værksteder, som eleverne kan cirkulere imellem samt en fælles debat eller brug dilemmakortene. Her er inspiration:
  - Lav et *postkort og en Photo Story* (aktivitet 6).
  - Lav dine egne *klistermærker og en Photo Story* (aktivitet 7).
  - Lav *teater og rollespil* (aktivitet 8).
  - Vær *journalist for en dag* (aktivitet 11) og brug mobilen til at filme interviews.
  - Lav jeres egne undersøgelser som *nørd for en dag* (aktivitet 12).
  - *Har du styr på din Facebookprofil?* (aktivitet 13).
  - *Rap om originale påfund og misforståelser på nettet* (aktivitet 15).
  - Udfordringen: Hvem ved mest? Lav et *Jeopardy-spil* til klassen (aktivitet 16).
  - Hvad synes du? Svar på *dilemmakortene* (aktivitet 17).
  - Fælles debat: *Hvad mener du om internettets fremtid?* (aktivitet 19).Du kan få mere inspiration fra den samlede oversigt og efterfølgende differentiere.
- **Fremvisning:** Så er det tid til at se dagens produktioner og resultater.
- **Afrunding:** Tal om, hvad I har lært. Her kan I tale om, hvad I har fået ud af timerne samt om nye spørgsmål og overvejelser, der er dukket op undervejs.

Forældremøde

I kan afholde et forældremøde samme dag, som I har sat webetik på skoleskemaet. Dette giver både mulighed for at tale om, hvad I har lavet, samt at få en dialog med forældrene om hvilken viden og hvilke kompetencer, der er vigtige, når børnene færdes online. Samtidig giver det også mulighed for, at forældrene selv kan komme på banen med spørgsmål og synspunkter. Du kan bruge den følgende struktur til forældremødet (2 timer):

- **Introduktion:** Fortæl om formålet med skoledagens emne, aktiviteter og om aftenens program.
- **Video:** Vis et par af de videoer du har set med eleverne og fortæl om, hvad I talte om. Eksempelvis:
Animation: Hvem ser dine billeder på nettet? (0:21):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/a/u/0/qj9L8UoBHDo>
Tænk før du uploader: Hvem læser dine statusopdateringer? (0:59):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/3/WwxzQ_JYpWA
- **Aktivitet:** Fx *Websalat* (aktivitet 1) eller *De fire verdenshjørner* (aktivitet 2). Hvis du lavede *De fire verdenshjørner* med eleverne, kan du bruge de samme spørgsmål og se, hvad forældrene svarer.
- **Opfølgning på aktivitet:** Fortæl om ligheder og forskelle mellem forældrenes og børnenes spørgsmål (*Websalat*) eller svar (*De fire verdenshjørner*).
- **Dialog:** Tal med forældrene om skoledagens indhold og vis elevernes produktioner. Sæt spot på hvilken viden samt hvilke sociale og etiske kompetencer, der er vigtige, når børn og unge færdes online, og som I har arbejdet med.
- **Aktivitet:** *Dilemmakort* (aktivitet 17). Bemærk at der er særlig sæt til forældre.
- **Video:** Her kan vi særligt anbefale to videoer, hvis I vil se nogle meget velmenende forældre:
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/18/q-trkab44QM>
<http://vimeo.com/24927212>
- **Afsluttende fælles debat.** Tal om, hvad I har lært og fået ud af aftenen.

Forældremødet kan sætte fokus på, at det er centralt at være i vedvarende dialog med børnene om, hvad de godt kan lide at lave på nettet, hvad de skal være opmærksomme på, deres rettigheder samt retten til selv at bestemme og sige fra, når de færdes online. Derved kan forældrene hjælpe med at fremme en opmærksom og sikker færden på nettet, hvad enten deres børn bruger mobiltelefoner, tablets eller computere. For selvom børn og unge færdes hjemvandt på nettet, på de sociale medier og også kan være teknisk meget dygtige, er det centralt, at de får hjælp til at udvikle stærke sociale og etiske kompetencer. Her kan forældrene med engagement og interesse tale med børnene om, hvad de oplever, hvad de skal være opmærksomme på, samt sætte rimelige grænser og fx hjælpe med at sociale profiler og profiler på gaming sites (fx World of Warcraft) er indstillet, så børnenes privatliv beskyttes bedst muligt. Pointen er, at det skal være sjovt og sikkert at være online. For børn og unge kan selv være de bedste filtre, hvis de er klædt på til at færdes opmærksomt og sikkert.

Her er gode råd til forældre og andre voksne - du kan evt. linke til siderne på skoleintra:

- http://www.dfi.dk/Boern_og_unge/Medieraadet/Internet-og-mobil/Raad-og-Information/Gode-raad-til-de-voksne.aspx
- http://www.dfi.dk/Boern_og_unge/Medieraadet/Computerspil/Raad-og-Fakta/Raad-til-foraeldre-om-computerspil.aspx

Aktiviteter

---

1. Websalat

Eleverne og/eller deres forældre har ordet. I skal sidde i en cirkel, mens en person i midten forsøger at "snuppe" en plads ved at stille et spørgsmål.

Formål:

- Aktiviteten giver dig mulighed for at se og høre om, hvad eleverne godt kan lide, hvilke hjemmesider de bruger, hvilke sociale netværk de har profiler på mv. Dermed får du den nyeste viden om, hvad der er vigtigt og sjovt for dem, når de bruger nettet. Dette kan inddrages til andre aktiviteter og dialog. Måske bliver du overrasket.
- Forældrene har ligeledes mulighed for at komme i centrum, hvis I laver aktiviteten til et forældremøde.

Aktivitet: Alle sætter sig i en cirkel undtagen én person, der står i midten, og derfor *ikke* har en plads. Opgaven for personen i midten er at få en plads:

1. Personen i midten stiller et spørgsmål fx:
"Alle dem, der har en Facebookprofil, bytter plads". (Du kan bruge dette eller nogle af nedenstående spørgsmål som eksempler).
2. Derefter bytter alle dem med Facebookprofiler plads. Personen i midten skal så sørge for at få en plads, så en anden mangler.
3. Den nye person stiller sig i midten, stiller et spørgsmål, hvorefter der igen byttes plads. En ny person ender med at stå uden plads og skal derfor stille det næste spørgsmål osv.

- "Alle dem, der spiller spil på nettet, bytter plads"
- "Alle dem, der spiller Y8, bytter plads"
- "Alle dem, der godt kan lide Movie Star Planet, bytter plads"
- "Alle dem, der er på Habbo Hotel, bytter plads"
- "Alle dem, der har uploadet YouTube-videoer, bytter plads"
- "Alle dem, der har mere end 3 profiler på nettet, bytter plads"
- "Alle dem, der er venner med deres forældre på Facebook, bytter plads"
- "Alle dem, der tjekker deres Facebookprofil om morgenen, bytter plads"
- "Alle dem, der er venner med deres børn på Facebook, bytter plads" (osv.).

Materialer: Stole eller taburetter - I kan også vælge at sidde på gulvet eller på underlag.

---

2. De fire verdenshjørner

Du stiller spørgsmål, hvorefter eleverne eller deres forældre løber over til det af rummets fire hjørner, der viser deres svar.

Formål:

- Elverne reflekterer over dine spørgsmål og tager aktivt stilling til, hvad de mener om dem.
- Aktiviteten giver dig mulighed for at sætte spot på forskellige holdninger og oplevelser, som du finder centrale i forhold til jeres emne og hverdag.
- Svarene viser elevernes forskellige meninger. Idet eleverne er i bevægelse og fysisk viser deres svar, vil fordelingen af svar ses tydeligt i lokalet ved hvert spørgsmål.
- Undervejs eller efter aktiviteten kan I tale om spørgsmålene og elevernes svar - samt forældrenes svar, hvis I laver aktiviteten til et forældremøde.

- Spørgsmålene kan fx handle om brug af nettet, sociale netværk, privatliv, om sikkerhed, nettet som ressource, digital identitet, ytringsfrihed, rettigheder, internettets fremtid mv.

Forberedelse: Lav fire skilte med forskellige svarmuligheder, der opsættes, inden I starter. Svarmulighederne er:

- Ja
- Nej
- Nogle gange
- Aldrig

Aktivitet: Læreren stiller et spørgsmål. Derefter går/løber eleverne (eller forældrene) over til det skilt, der viser deres svar på spørgsmålet. Du kan vælge at lade nogle af spørgsmålene være ja/nej-spørgsmål, mens andre kan inddrage alle fire svarmuligheder.

Materialer: 4 stykker karton (gerne forskellige farver) til skilte.

Hverdagslivet og forældreinddragelse

- Synes du, det er sjovt at være på nettet?
- Kan du godt undvære nettet?
- Er du på nettet hver dag?
- Kan nettet tage overhånd og fylde for meget i hverdagen?
- Taler du med din mor eller far om, hvad du laver på nettet?
- Hjælper dine forældre dig, hvis du har spørgsmål til det, du ser eller gør på nettet?
- Hjælper dine venner dig oftere end dine forældre, når du er på nettet?

Kommunikation og mobning

- Kan man være, den man vil, på nettet?
- Tænker du over, hvordan andre forstår det, du skriver på nettet eller i sms'er?
- Har du oplevet, at nogle har misforstået det, du har skrevet?
- Bliver du nogle gange uvenner med nogle på nettet, eller når du sms'er?
- Bliver I hurtigt gode venner igen?
- Har du hørt om nogen, der er blevet mobbet på nettet eller på sms?
- Har du talt med andre børn, unge eller voksne, så mobningen er blevet stoppet?

Sociale profiler og billeder

- Tjekker du din sociale profil (fx Facebook eller Google+), inden du tager i skole?
- Tjekker du den, inden du går i seng?
- Synes du, at man kan skrive så mange statusopdateringer, at det bliver for meget?
- Hvis man *ikke* er interesseret i at bruge sin tid på nettet, kan man så stadig godt være en lige så stor del af vennegruppen?
- Tænker du på, hvilke billeder du lægger ud på nettet?
- Tænker du over, hvem der ser dine billeder på nettet?
- Tænker du over, hvad andre kan tænke på, når de ser dine billeder og profilbilleder?
- Skal man sige, hvis man *ikke* kan lide et billede af én selv, som andre har taget?
- Har du bedt om, at et billede blev fjernet - fx fordi du så fjollet ud?
- Kan billeder på nettet let fjernes igen?
- Kan man have fuld kontrol over det, man lægger ud på nettet?

Sikkerhed og personlige oplysninger

- Tænker du på sikkerhed, når du er på nettet?
  - Kan man selv forbedre sin sikkerhed?
  - Er der oplysninger, man ikke skal give til andre?
  - Har du prøvet, at din profil er blevet stjålet/overtaget, fordi du glemte at logge ud?
  - Har du prøvet at få stjålet dine point, når du spiller spil på nettet?
  - Har du oplevet, at en fremmed prøvede at tale med dig på nettet?
  - Hvis ja: Var der andre, som kendte personen?
  - Kender du hjælpelinjerne:
    - Cyberhus
    - Børnetelefonen
    - BuddyGuard?
- <http://www.cyberhus.dk/>
<http://www.bornetelefonen.dk/raadgivning/BorneTelefonen>
<http://www.redbarnet.dk/BuddyGuard.aspx?ID=141>

Kreativitet, ressourcer og ophavsret

- Hører du musik på nettet?
- Må man godt downloade musik fra nettet? <http://www.kum.dk/da/Infokiosk/Musik/>

Og

http://www.emu.dk/soegning/creative%20commons?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464

- Spiller du spil på nettet (fx på Facebook)?
- Ser du videoer på nettet?
- Har du selv lavet videoer, du har lagt ud på nettet?
- Tænker du på, hvem der ser dine videoer på nettet?
- Ser du film på nettet? (fx på Filmstriben).
- Må man godt downloade film fra nettet? <http://www.kum.dk/da/Infokiosk/Film/#1>
- Låner du bøger eller musik på nettet? (Fx fra Palles Gavebog).
- Lærer du nye ting, når du er på nettet?

Kildekritik og rettigheder

- Giver internettet et rigtigt billede af verden?
- Er det, der står på internettet, rigtigt?
- Kan man *altid* skrive det, man vil, på nettet eller i en sms?
Kan der være situationer, hvor det er ok at begrænse adgangen til internettet?
- Har man ret til at gå på nettet?

3. Klassens Top 10

Undersøg hvilke hjemmesider eleverne godt kan lide. Herefter taler I om webetik samt om den gode og sikre stil på nettet med udgangspunkt i elevernes interesser.

Formål:

- Undersøg hvad eleverne laver på nettet og tal om webetik.
- Aktiviteten kan både bruges til at vise elevernes favoritsteder samt til at lave en fælles Top 10 over klassens yndlingssider og aktiviteter på nettet.
- I kan hænge listerne op i klassen, så de kan inddrages og opdateres løbende. Derved kan opdateringerne give anledning til samtaler, inspiration og til flere aktiviteter om webetik samt den gode og sikre stil på nettet.

Aktivitet:

1. Lav en oversigt over, hvad eleverne godt kan lide at lave på nettet:
  - Hvilke hjemmesider besøger de? Fx Ramasjang, Y8, EMUs Hule, Go' Supermodel, YouTube, Disney, Arto, Habbo, Facebook osv.
  - Hvad laver de på nettet? Fx spiller spil, ser YouTube, Chatter med bedsteforældre mv.
  - Har de profiler på nettet? Hvor? Fx Habbo, Disney, Y8, Arto, Facebook osv.
  - Hvad bruger de deres mobiltelefon til? Fx ringe, sms'e, mms'e, spil, musik, tage billeder mv.
2. Hvordan ser deres egen Top 5 ud?
  - Lav din egen Top 5 over dine yndlingssider på nettet.
  - Fortæl hvorfor du netop godt kan lide siderne på din Top 5.
3. Lav en samlet liste over alle de hjemmesider, I har nævnt.
  - Tæl derefter alle listerne sammen: Hvor mange stemmer har hver hjemmeside fået?
4. Lav en fælles Top 10 over de hjemmesider, som I bruger mest eller bedst kan lide.
  - Er I overraskede over den samlede Top 10? Hvorfor/hvorfor ikke?

Brug strukturen *Dobbeltcirkler*, når eleverne fortæller hinanden om en hjemmeside eller en ting på mobilen, de godt kan lide. Strukturen kan også bruges, når de fremviser deres Top 5.

Materialer: Karton og tusser.

Eksempler på skemaer til sammentælling af elevernes brug af internet og mobil:

Vores yndlingssider på nettet	Antal børn
Y8	8
YouTube	11
Ramasjang	17
Facebook (hvor vi spiller spil)	12

Sådan bruger vi mobilen	Antal børn
Ringer	18
Optager film	9
Hører musik	15
Spiller spil	12
SMS'er	6

4. Bliv klædt på med mobil- og netetik og lav haikudigte

Tal om de situationer og oplevelser man kan få online. Slut af med at skrive jeres egne haikudigte om det.

Formål:

- Brug nedenstående spørgsmål til at få elevernes meninger i spil. Skab refleksion og hjælp dem til at få gode vaner og positive oplevelser på nettet og med mobilen.
- Eleverne arbejder med emnerne: personlige oplysninger og sikkerhed, mobning, identitet og manipulation, profilbilleder og andre billeder samt ytringsfrihed og ophavsret.
- Haikudigtene kan bruges til, at hver elev selv arbejder med samt reflekterer over et eller flere af emnerne.

Aktivitet: Forestil jer I er filosoffer eller et alvidende orakel, hvad vil I svare på disse spørgsmål?

Haikudigte: Slut af med at lave jeres eget haikudigt: enten med jeres mening om nettet, om en god oplevelse eller om noget, man skal huske, når man er online.

Haiku er helt korte digte på 17 stavelser, som fordeles på tre linjer med 5, 7 og 5 stavelser.

Spørgsmål:

Personlige oplysninger og sikkerhed

- Hvilke oplysninger skal man ikke give til andre?
- Hvorfor skal man ikke give sit telefonnummer og adresse til ens nye ven eller veninde på nettet, hvis man bliver spurgt om det?
- Hvad mener man med, at en kode er personlig?
- Hvorfor skal man beskytte sin kode?
- Hvad er et godt kodeord?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver kontaktet af en helt fremmed på nettet?
- Hvad kan man gøre, hvis man får sms'er fra fremmede?
- Hvad kan man gøre, hvis man hører om, at det er sket for andre?
- Hvad kan man gøre, hvis man oplever noget ubehageligt på nettet eller mobilen?

Mobning

- Bliver I nogle gange uvenner på nettet, eller når I sms'er?
- Bliver I hurtigt gode venner igen?
- Har I hørt om nogen, der er blevet mobbet på nettet eller på sms?
- Har I talt med andre børn og voksne, så mobningen er blevet stoppet?
- Er der forskel på at blive drillet over mobilen/nettet og på at blive det, hvis man står over for hinanden?
- Er der forskel på at blive holdt uden for i skolen og på nettet?
- Hvad kan man gøre, hvis man føler, at de andre holder én udenfor?
- Hvad kan man gøre, hvis man får en besked, der gør én ked af det?

Identitet og manipulation

- Kan man være, den man vil på nettet?
- Hvornår er det ok, at lege med "hvem man er" på nettet?
- Hvornår er det ikke ok?
- Hvad er billedmanipulation?
- Når I ser billeder af kendte personer fx på deres Facebookprofiler eller i reklamer, tænker I så på, om billederne er manipuleret?
- Kender I nogle billedbehandlingsprogrammer, der er sjove at bruge?
- Hvordan kan man selv lege med, "hvem man er" på billeder - men uden billedmanipulation? (fx beklædning, ansigtsudtryk, kropssprog osv.).

Profilbilleder og andre billeder

- Kan et profilbillede give et dårligt indtryk?
- Hvilke slags profilbilleder kan I godt lide?

- Tænker I over, hvad andre kan tænke på, når de ser jeres billeder/profilbilleder?
- Tænker I over, hvem der ser jeres billeder på nettet?
- Kan man selv bestemme, hvem der skal kunne se ens billeder, og det man skriver på nettet?
- Hvad skal man tænke over, hvis man har billeder af sig selv og andre på sin telefon/profil?
- Hvad gør man, hvis dem på billedet fx ikke kan lide den måde, de ser ud på, på billedet?
- Hvad skal man tænke over, hvis man tager billeder af nogen og sender dem videre til andre?
- Må man altid tage billeder, uanset hvor man er? (Nej)
<http://www.update.dk/cfje/Lovbasen.nsf/ID/LB02424940>
- Hvad betyder det, at noget er uetisk?
- Er det vigtigt, at "motivet" synes, at billedet er lige så sjovt, som fotografen synes?

Ytringsfrihed og ophavsret

- Kan man *altid* skrive det, man vil, på nettet eller i en sms?
Tænker I over, hvordan andre forstår det, I skriver, på nettet eller i sms'er?
- Har I oplevet, at nogen har misforstået det, I har skrevet?
- Hvad skal man gøre, hvis man føler, man er blevet misforstået?
- Hvad er copyright?
- Må man godt downloade musik fra nettet? <http://www.kum.dk/da/Infokiosk/Musik/>
- Hvorfor er der noget, man ikke må dele eller downloade?
- Hvorfor tror du ikke bare, at musikerne giver musikken væk gratis, så alle kan høre deres musik lovligt?

Måske har eleverne selv spørgsmål og tanker, som de gerne vil sætte spot på? Så kan I vælge at lave jeres egne spørgsmål enten individuelt eller sammen i klassen. Lad eksempelvis de voksne være sekretærer, mens børnene finder på spørgsmål.

Materialer: Papir og blyanter til haikudigte.

Du kan få mere inspiration og se andre undervisningsforløb her:

- Hvad er et godt kodeord? Test hvor stærkt dit kodeord er med kodeordstesteren:
<http://www.emu.dk/modul/f%C3%B8rste-gang-p%C3%A5-nettet>
<https://materialeplatform.emu.dk/materialer/bogkort/62164571>

5. Klassens ordbog

Lav en fælles ordbog, som forklarer udtryk, symboler og forkortelser, så alle i klassen kender "koderne" og kan bruge dem, når de kommunikerer skriftligt fx online eller med sms'er.

Formål:

- At reflektere over skriftlig kommunikation som fx sms, chat, statusopdateringer mv.
- Ved at sætte spot på, hvad de udtryk, symboler og forkortelser, som eleverne bruger, betyder, kan samtlige elever inkluderes i den skriftlige kommunikation, så de kender "koderne".

Aktivitet:

- Lav en fælles ordbog i klassen, der hænges op, så alle kan se den.
- I kan opdatere den hver uge, så hele klassen er med og kender betydningerne.
- Tal også om, at der kan opstå misforståelser, når man skriver sammen eller laver statusopdateringer, og at man kan forstå sætninger forskelligt.
- Lav jeres egne sætninger og undersøg, hvor mange forskellige måder man kan forstå dem på eller hvilke følelser, de kan vække, afhængig af, hvem afsenderen er.

Spørgsmål

- Er der forskel på at skrive sammen på mobilen/computeren og på at tale sammen?
- Er der ting, man hellere skal sige til hinanden i stedet for at skrive dem?
- Selvom man måske kun sender sin sms eller besked til én person, kan man så være sikker på, at andre ikke ser den? (Hvad nu, hvis man fx mister sin mobil? Eller hvis man glemmer at logge af en computer, som andre også bruger?).
- Synes I, der er noget, man skal huske eller tænke på, når man skriver beskeder?

Eksempel på ordbog:

Smiley, forkortelser osv.	Betydning
☺ :-)	Er glad – smiler
LOL	Laughing out loud – griner højlydt at man griner højt og synes, det er sjovt
Cu	See you – vi ses
S *SS*	Smiler - Smiler Sødt
<3	Hjerte

Materialer: Karton eller papir fra en flip-over samt skriveredskaber.

Du kan også bruge disse tre forløb om kommunikation:

- Sikker chat og sms

http://www.emu.dk/soegning/sikker%20chat?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464&f%5B1%5D=field_fag1%3A13697

- 4 cases om virtuel kommunikation

<http://www.emu.dk/modul/virtuel-kommunikation>

- Sprog og følelser

<http://www.emu.dk/modul/sprog-og-f%C3%B8lelser>

6. Lav et postkort og en Photo Story

Vis, hvad du synes, er det allerbedste ved nettet! Eleverne arbejder kreativt med at vise, hvad der optager dem på nettet. Til sidst kan I lave en Photo Story sammen med rim og remser.

Formål:

- Aktiviteten afdækker elevernes interesser og danner udgangspunkt for en samtale om, hvad de godt kan lide på nettet, og hvad de er opmærksomme på.
- Ved at fremvise postkortene eller deres Photo Stories for hinanden, kommer elevernes værker i centrum samtidig med, at de reflekterer over sikkerhed og opmærksom færden på nettet.

Aktivitet:

1. Eleverne designer deres egne postkort, som viser, hvad de godt kan lide på nettet. De kan også lave en planche, plakater, tegneserier eller collager.
2. Lav evt. også rim og remser om, hvad I godt kan lide på nettet, og hvad man skal huske på. Dem kan I skrive på bagsiden af kortet. Find sammen på nøgleord og ord der rimer.
3. Præsenter postkortene for hinanden. Eleven fortæller om:
  - Hvad hun/han godt kan lide.
  - Hvad hun/han er opmærksom på og synes, man skal være opmærksom på.
  - Hvis I har lavet rim og remser, fremføres disse også.
4. Skan eller fotografer postkortene og lav en Photo Story, som I kan se på et interaktivt whiteboard.

Materialer: Karton, sakse, lim, tusser, blade, aviser, tegneserier og hvad I har (stofrester, taster fra kasserede computertastaturer, fjer, glimmer mv.). Computer og skanner eller kamera.

Her kan I se en video om, hvordan I finder lovlige billeder på nettet:

http://www.emu.dk/soegning/creative%20commons?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464

---

7. Lav dine egne klistermærker og en Photo Story

Hvad får dig til at smile på nettet? Eleverne laver deres egne slogans og tegninger. Til sidste kan I lave en Photo Story med klistermærker og slogans.

Formål:

- Eleverne arbejder med deres interesser og sætter fokus på, hvad de laver online.
- Ved at fremvise klistermærkerne eller deres Photo Stories, kommer elevernes værker i centrum samtidig med, at de reflekterer over indhold på nettet.
  - Hvad kender tegner en god hjemmeside?
  - Hvilket indhold kan de ikke lide?
  - Hvad er vigtigt for dem, når de besøger en ny hjemmeside?
  - Tal om, hvad et slogan er.
  - Lav en fælles brainstorm på forskellige slogans inden eleverne går i gang. I kan bruge strukturen *Rolle-brainstorming* som en sjov start.

Aktivitet:

1. Eleverne finder på deres egne slogans og tegner nogle flotte klistermærker. I kan også vælge udelukkende at tegne klistermærker uden at finde på slogans.
2. Præsenter klistermærkerne for hinanden.
3. I kan nu skanne eller fotografere klistermærkerne, så I kan lave en Photo Story, som I kan se på et interaktivt whiteboard.

Materialer: Hvide labels og tusser. I kan få inspiration fra graffiti, skate- og street-kulturen, manga-bøger og tegneserier. Computer og skanner eller kamera.

---

8. Teater og rollespil

Spil teater og rollespil om hverdagen med mobilen og nettet. Hvilke dilemmaer kan man stå i? Og hvordan synes eleverne, at dilemmaet skal løses, og teaterstykket skal ende?

Formål:

- Eleverne spiller konfliktfyldte situationer og dilemmaer, som kan opstå, når der sendes sms'er, billeder uploades, sociale netværk bruges, når Nintendo eller PSP'en er med i skole, der spilles spil online, når venner bliver uvenner, når mor og far eller lærerne prøver at hjælpe, når situationer misforstås, bliver pinlige, når nogle er venner online mens andre udelades osv.
- Stykkerne danne ramme for samtaler om digital adfærd og om, hvordan man kan håndtere konfliktfyldte situationer. Alle elever deltager aktivt og medvirker til at komme med forklaringer på problemer samt forslag til løsninger.
- Gennem refleksion og dialog er der fokus på digital adfærd, handlingsmuligheder, løsninger og konflikthåndtering.

Aktivitet: Eleverne laver små teaterstykker, spiller rollespil eller laver måske et tv-show.

Løs et dilemma:

- Stykkerne kan være inspireret af Forumteater. *Dilemmakortene* (aktivitet 17) kan bruges, så de omdannes til små teaterstykker, hvor stykket stopper, når konflikten eller dilemmaet er opstået.
- Herefter har I en fælles samtale, hvor alle elever kan komme med forklaringer på dilemmaet samt forslag til løsninger.
- Derefter vælger I en eller flere løsninger, som spilles enten af de samme elever eller af nye elever.
- Til sidst kan I opføre hele stykket.

Lav jeres egne stykker:

Hvis I vil finde på jeres egne stykker, kan I starte med en brainstorm. Her kan I bruge strukturen *Rolle-brainstorming*. I kan også varme op med body-brainstorming i små grupper, hvor man kun må bruge sin krop og mime - men ikke sige noget! De andre skal så gætte ens idé.

Rolleskift

I kan inddrage alle elever og lave løbende skift. Herved har alle mulighed for at påvirke handlingen.

- Stykket opføres foran de andre elever.
- Hvis én af tilskuerne *klapper* i hænderne, fryser skuespillerne.
- Eleven, der klappede, siger, hvem han/hun vil bytte med.
- Derefter byttes, så eleven, der klappede, overtager rollen.
- Stykket spilles der videre.

Emnerne kan eksempelvis være:

Indskoling og mellemtrin

- En uheldig dag: på nettet, med mobilen, i skolen, med vennerne osv.
- En konflikt mellem elever, elev og forældre eller elev og lærer.
- En misforståelse: fx mellem venner eller mellem et barn og en voksen.
- En sjov oplevelse: Her kan fokus være på gode vaner og adfærd samt godt indhold på nettet.

Hvis I arbejder med konflikter eller dilemmaer, kan klassen tale om konflikten og komme med forslag til forskellige handlemuligheder og løsninger undervejs. Eller I kan arbejde med rolleskift.

Mellemtrin og udskoling

- En sjov eller uheldig dag: på nettet, med mobilen, i skolen, med vennerne osv.
- Misforståelser eller konflikter i en familie eller mellem venner.
- Om sms'er og mms'er, der sendes eller modtages - men er det fx den rigtige afsender, eller er der flere, som har haft en finger med i spillet? Er det sjov eller alvor?
- Misforståelser på nettet eller mobilen.
- Sjove eller pinlige oplevelser I opdigter.
- Eller når man glemmer at logge ud af Facebook, og andre overtager ens profil.
- Oplevelser når man chatter, kommenterer billeder, laver statusopdateringer osv.

Vis stykkerne for hinanden og evt. for andre på skolen.

Materialer: Kun fantasien sætter grænser.

---

9. Skriv en mobilnovelle

"Din Facebookprofil bliver stjålet! Måske er det din bedste ven, din værste fjende eller? ... Det er gået helt galt, da du endelig hører om opdateringer og beskeder, "du" sender (...) Hvad gør du?"

Formål:

- Sæt fokus på sociale netværk, digital identitet og digitale fællesskaber, privatliv og sikkerhed.
- Arbejdet med novellen kan være en sjov måde at reflektere over, hvad en digital identitet kan bruges og misbruges til, samt hvilke oplysninger og digitale fodspor, man efterlader sig på nettet.
- I kan med fordel kombinere mobilnovellen med aktiviteten: *Har du styr på din Facebookprofil?* (aktivitet 13).

Aktivitet:

1. Start med fælles dialog i klassen.
Tal om fordele og ulemper ved de sociale profiler.

2. Skriv en novelle på mobilen:

"Din Facebookprofil bliver stjålet! Måske er det din bedste ven, din værste fjende eller? ... Det er gået helt

galt, da du endelig hører om opdateringer og beskeder, "du" sender - for ikke at tale om billeder "du" pludselig uploader ... Hvad gør du?"

Mobilnoveller har længe været populære i Japan. I Danmark er der også et voksende community, hvor børn og unge skriver disse. Fx er fan fiction populært, og der er allerede nu eksempler på, at danske skoleelevers mobilnoveller har haft flere tusinde læsere. Du kan se mere her: <http://www.movellas.com/da/>

Materialer: Mobiltelefon. I kan evt. vælge at bruge en computer i stedet.

---

10. Zoom ind på "Livet på nettet"

Lav en Photo Story eller et slideshow, hvor eleverne viser, hvad de kan lide at lave på nettet, eller hvad de bruger deres mobiltelefoner til. Præsenter jeres produktioner for hinanden.

Formål:

- At sætte spot på elevernes digitale hverdag gennem præsentationer af billed-, ord og lydcollager, så de kan vise, hvad der optager dem.
- Præsentationerne danner springbræt for dialog og refleksion over internettet og den mobile teknologis rolle i hverdagslivet.

Aktivitet:

1. Lav en Photo Story eller et slideshow om, hvad eleverne godt kan lide at lave på nettet eller bruger deres mobiltelefon til. Eleverne kan tage deres egne billeder med mobilen, de kan optage interviews med hinanden, lave citater eller måske få forskellige ekspertudtalelser fra klassekammerater og andre på skolen, som de kan citere. Måske har de nogle særlige interesser/passioner, de gerne vil fortælle om? Måske er de stjerner i Movie Star Planet eller spiller WoW sammen med deres venner. Det kan også være, de er med i nogle communities, de er glade for eller noget helt andet, som er sjovt og interessant. Måske vil de undersøge andres meninger ved at stille dem et spørgsmål eller undersøge, hvad deres kammerater laver på nettet, hvor tit de er på Facebook osv. Det kan også være, at de har en YouTube-video, som de gerne vil vise som en del af præsentationen.
2. Tal om, hvordan man laver en god præsentation:
*Har de set nogle gode taler/præsentationer/værter fx på nettet eller i tv?
Hvad gjorde, at det var godt? (Fx værterne på Ramasjang, Mama, Præsident Obama osv.)*
3. Tal om kropssprog, blik, stemmeføring, betoning, pauser, glæde, nervøsitet og andet, I synes er vigtigt.
4. Lav talekort med billeder og/eller tekst/nøgleord eller lad eleverne finde fysiske genstande, de kan bruge som hjælp, når de præsenterer: Måske har de en hemmelig boks eller en skattekiste med til deres præsentation, hvor genstandene så tages frem løbende.
5. Lav en generalprøve, så eleverne kan give hinanden feedback og øve sig.
6. Vis det for resten af klassen, for forældre eller for andre på skolen.

Materialer: Computer med program til at lave slideshows eller Photo Story. Karton/blyanter/sakse/lim mv. til talekort. Evt. en kasse, kuffert eller skattekiste til fysiske genstande.

11. Journalist for en dag - lav jeres egen vox pop

Hvis tv-avisen bad jer om at lave en vox pop om unge og nettet, hvad ville I så spørge om? Lav spørgsmål og interview hinanden, andre på skolen eller folk i lokalområdet.

Formål:

- Sæt spot på det der undrer eleverne, på internetbrug, vaner, fordomme, myter og forskellige meninger.
- Hvad brænder de for at få svar på?
- Lad eleverne reflektere over undringsspørgsmål, som de gerne vil undersøge.

Aktivitet:

1. Start med at tale om, hvad en vox pop er. I kender dem nok fra fjernsynet og nettet. Vidste I fx, at Vox Populi betyder "folkets stemme" på Latin? Ordene kan spores tilbage til cirka år 1550 (Kilde: Merriam-Webster).
2. Se Medierøddernes vox pop: Har du Facebook? (2:10):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/1/fghK5i_UcsM
3. I kan starte med at formulere fælles undringsspørgsmål i klassen: Hvordan kan det være at ... xxx ..., når nu ... yyy ...?
4. Brug undringsspørgsmålene til at lave en brainstorm over de emner/spørgsmål I vil undersøge. I kan bruge strukturen *Rolle-brainstorming*.
  - Spring evt. brainstormen over og lav spørgsmål to og to og/eller hver for sig.I behøver ikke så mange spørgsmål, da det kan være sjovt, hvis mange svarer på det samme spørgsmål, så man hører forskellige svar.
  - *Hvordan formulerer man et spørgsmål, der er let for andre at svare på?*
  - *Hvad er forskellen på et åbent og et lukket spørgsmål?*
5. Lav en liste med jeres spørgsmål. Her er lidt inspiration:
  - *Bruger du internettet?*
  - *Hvilke hjemmesider kan du godt lide? Hvorfor?*
  - *Hvor tit er du på nettet?*
  - *Er du på nettet hver dag?*
  - *Bruger du din mobil til at gå på nettet?*
  - *Har du profiler på nettet? Hvor?*
  - *Hvad bruger du din profil til?*
  - *Har du indstillet privatindstillingerne? Hvorfor? / Hvorfor ikke?*
  - *Tænker du på, hvem der læser, det du skriver og hvem, der ser dine billeder på nettet?*
  - *Betyder det noget for dig, hvem der kan kigge på din profil? Hvorfor? / Hvorfor ikke?*Test jeres spørgsmål på hinanden. Skal de evt. laves om?
6. Lav en pilotoptagelse på mobilen så I er sikre på, at kamera og lyd virker, samt at der er lys nok i rummet/rummene.
7. Lav interviews (aftal evt. et tidspunkt, hvor eleverne skal gå i gang med at redigere).
8. Fremvisning: I kan enten vælge at se optagelserne på hinandens mobiler eller overføre optagelserne til en computer, hvis I vil redigere dem.
9. Ved redigering: Klip jeres vox pop sammen. Brug evt. musik til intro og rulletekster, husk I skal have ret til at bruge musikken. Se evt. disse korte film om ophavsret:
<http://www.emu.dk/modul/hvad-m%C3%A5-du-p%C3%A5-nettet>
10. Vis jeres vox pop til de andre i klassen og evt. resten af skolen.

Hvis I ikke har så meget tid, kan I opdele processen i to eller tre faser.

Lad evt. eleverne lave spørgsmål den ene dag, hvorefter I kan optage interviews en anden dag og evt. redigere en tredje dag.

Materialer: Papir/post-its og skriveredskaber til brainstorm. Mobiltelefoner.

Hvis I vil redigere: Computer med Movie Maker til at redigere vox poppen - download evt. manualen (pdf) fra

Skolekonsulenterne:

<http://www.skolekonsulenterne.dk/Infoweb/Designskabelon7/Rammeside.asp?Action=&Side=&Klasse=&Id=&Startside=&ForumID=>

12. Nørd for en dag - lav jeres egne undersøgelser

Find ud af hvilke hjemmesider og medier eleverne bruger. I kan undersøge jeres egen klasse, jeres årgang eller flere årgange ... eller hele skolen, hvis I har tid til det.

Formål:

- Undersøg elevernes medievaner og brug af nettet.
- Undersøgelserne danner grundlag for en dialog om den digitale hverdag, hvor eleverne reflekterer over resultaterne.
- Du kan også rette fokus imod, hvilke etiske og sociale kompetencer, eleverne synes, er vigtige at have.

Forberedelse: Aftal evt. med andre klasser, at de afsætter tid til at svare på dine elevers spørgsmål. Hvis andre laver samme aktivitet samtidig, kan I svare på hinanden spørgsmål.

Aktivitet:

1. Undersøg hvilke hjemmesider og medier eleverne bruger.
2. I behøver ikke så mange spørgsmål, da det kan være sjovt, hvis mange svarer på det samme spørgsmål, så man hører forskellige svar.
  - Hvordan formulerer man et spørgsmål, der er let for andre at svare på?
  - Hvad er forskellen på et åbent og et lukket spørgsmål?
3. I kan både lave spørgeskemaer og multiple choice i SkoleIntra. Ydermere kan eleverne lave undersøgelser på Survey Monkey: <http://da.surveymonkey.com/home.aspx>
4. I kan lave et spørgeskema, som kopieres og deles ud, med forskellige svarmuligheder, så man kan sætte kryds ved det/de rigtige svar.
5. I kan også lave et skema med spørgsmål, man kan svare *ja* eller *nej* til, hvor I selv går rundt og spørger samt sætter streger ud for svarene:

Spørgsmål	JA	NEJ
Er du på nettet hver dag?		### ##
Har du en Facebookprofil?	###	###
Har du en Google+-profil	###	###
Spiller du Movie Star Planet?	### ##	

Eller I kan give forskellige svarmuligheder:

- *Hvilke hjemmesider bruger du?* Fx: YouTube, Facebook, Google, EMU, Wikipedia, Blogger, Yahoo, Arto, Ramasjang, eBay, Vi Unge, Mama osv.
  - *Hvad laver du på nettet?* Spiller spil, ser YouTube, er på Facebook, Ramasjang osv.
  - *Har du profiler på nettet? Hvor? Hvor mange har du i alt?*
  - *Hvad bruger du din mobiltelefon til?* Fx sms, mms, musik, kamera, Angry Birds og ringer.
  - *Spiller du spil:* online? på konsol? på mobil? på Nintendo? på PSP? Facebook? Andet?
6. Når I har fået alle jeres svar, eller tiden er gået, kan I bruge en computer med et regneprogram til at lave grafer (fx i Excel). I kan selvfølgelig også bruge andre programmer eksempelvis:

Open Office: <http://www.openoffice.org/>

Google: <http://www.google.com/google-d-s/spreadsheets/>

7. Resultaterne kan vises i et slideshow, mens I fortæller om jeres undersøgelse og om, hvad I har fundet ud af. I kan også lave jeres egne plancher.
- *Hvad viser jeres undersøgelser?*
  - *Har I fået ny viden? (Hvad?)*
  - *Er der noget, der overrasker jer? Hvorfor/Hvorfor ikke?*
  - *Hvad, tror I, forklaringen er på det overraskende resultat, eller det, der har bekræftet jeres antagelse?*

Materialer: Computer, papir og skriveredskaber.

---

13. Har du styr på din Facebookprofil?

Har du styr på din Facebookprofil ... og hvem der kigger med? Sæt fokus på venner, digitale fællesskaber, mobning, kommunikation, sikkerhed, privatliv og retten til selv at bestemme.

Formål:

- At eleverne videndeler og diskuterer såvel positive som negative aspekter ved Facebook.
- At de reflekterer over, hvad de skal være opmærksomme på, og hvad de kan gøre for selv at bestemme, hvor meget information de vil dele samt med hvem.

Aktivitet:

- I kan have en fælles dialog i klassen med afsæt i nedenstående videoer samt spørgsmålene på de følgende sider.
- Du kan også bruge strukturerne *Quiz og Byt* eller *Dobbeltcirkler*, så eleverne videndeler to og to
- I kan svare på forskellige spørgsmål i grupper, hvorefter eleverne underviser hinanden eller andre på årgangen samt diskuterer spørgsmålene med hinanden.
- Du kan vælge, at ældre elever optræder som konsulenter for yngre elever og rådgiver dem om en positiv og sikker brug af Facebook.
- Eller måske er de konsulenter eller et ekspertteam, der får til opgave at undervise lærerne med udgangspunkt i spørgsmålene.

I det følgende kommer der inspiration til videoer og spørgsmål

Start med at se og tale om nogle af de videoer, der handler om kommunikation og Facebook.

Videoer:

- Animation: Hvem ser dine billeder på nettet? (0:21):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/a/u/0/qj9L8UoBHDo>
- Tænk før du uploader: Hvem læser dine statusopdateringer? (0:59):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/3/WwxzQ_JYpwA
- Har du Facebook? Og har du læst alt det, der står med småt? (2:10)
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/1/fghK5i_UcsM
- Tænk før du tagger: Hvem ser dine billeder? Er der billeder, der skal forblive offline? (2:28):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/14/llm5MUcv4jU>
- Facebook's mange ansigter: "Vær mod andre, som du ønsker, de skal være mod dig - også på nettet" (1:53):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/6/HY6giTSgHrY>
- What would Facebook be like in real life? (2:04):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/17/LrFdOz1Mj8Q>

Spørgsmål:

Facebook

- Hvad kan man bruge Facebook til?
- Hvad er god Facebook-humor?
- Hvad er det bedste ved Facebook?
- Er der uskrevne regler? (Ting man *gør* ... og andet man bare *ikke gør* på Facebook)
- Hvad koster det at bruge Facebook?
- Når nu vi ikke betaler med penge, hvad betaler vi så med? (private oplysninger, billeder, likes, informationer om vores netværk, interesser osv.).
- Hvem bestemmer over den data Facebook indsamler?
- Hvem bestemmer over Facebook?
- Hvad tror I, kan man bruge viden om brugernes data til? Fx deres personlige oplysninger, geografiske placeringer, billeder, anbefalinger, links de videresender osv.

Sikkerhed og personlige oplysninger

- Hvilke oplysninger skal man give?
- Er der personlige oplysninger, I ikke vil give?
- Hvad kan man gøre, hvis man glemmer at logge ud fra en computer på skolen?
- Hvordan skifter man sit kodeord?
- Hvordan anmelder eller blokerer man en person?
- Hvornår skal man fjerne, anmelde eller blokere en person?
- Hvad menes der med digitale fodspor? <http://www.emu.dk/modul/elektroniske-spor>
- Hvad viser vores digitale fodspor/elektroniske spor?
- Hvad kan andre bruge dem til?
- Kan man *altid* skrive det, man vil, på Facebook?

Privatliv og privatindstillinger

- Kan man være privat på nettet?
- Hvad er privatindstillinger?
- Hvad bruger man privatindstillingerne til?
- Hvor står privatindstillingerne henne?
- Hvilke privatindstillinger synes I, er vigtige at kende?
- Kan man undgå, at personer, man ikke kender så godt, læser statusopdateringer og ser billeder?
- Hvad betyder ikonet, der forestiller en lås?
- Kan man indstille sin chat, så man er "usynlig" for sine venner, selvom man er på Facebook?
- Hvad betyder "at chatte"? (Hvad er det, man gør?)
- Hvad er en applikation?
- Kan man fjerne applikationer fra sin profil?

Profilbilleder og digital identitet

- Er der forskel på ens identitet og ens profil?
- Nævn gode og dårlige ting ved profilbilleder.
- Hvad kendetegner et godt eller sjovt profilbillede?
- Kan profilbilleder blive for meget og måske for iscenesatte? Eller er det bare sjovt?
- Hvilke stereotype motiver og "roller", kan man iscenesætte i sit profilbillede?
- Er der forskellige stereotype profilbilleder, som henholdsvis drenge eller piger bruger, eller betyder køn ikke noget?
- Tror du, der er forskel på, hvordan drenges og pigers billeder opfattes af andre?
- Kan billeder provokere eller være for meget i deres seksuelle signaler?

- Er der forskel på, om det er drenge eller piger, der evt. lægger provokerende eller seksualiserede billeder ud af sig selv?
- Hvor meget betyder billedet, når I første gang ser en ny profil?
- Er der billeder, som man ikke skal lægge ud på nettet eller dele med andre?

Venner og digitale fællesskaber

- Hvem skal man være ven med, og hvem skal man ikke være ven med?
- Hvordan fjerner man en "ven", som viser sig ikke at være en ven?
- Hvad kan man bruge listerne til?
- Hvad er forskellen på, om det kun er venner, *eller* om det også er venners venner, der ser med på ens profil?
- Bliver I nogen gange overraskede over, hvem jeres venner er venner med?
- Nævn gode og dårlige ting ved statusopdateringer?
- Kan man lave for mange statusopdateringer?
- Hvad er en tag, og hvordan tagger man?
- Skal man bare uploade alle sine billeder og tagge dem?
- Er I selv opmærksomme på noget, når I uploader eller tagger billeder?
- Har I tjekket, om alle jeres billeder stadig er ok, eller om nogle skal fjernes?
- Hvis man *ikke* er interesseret i at bruge sin tid på nettet, kan man så stadig godt være en lige så stor del af vennegruppen?
- Selvom man *er* på nettet og *er* venner på nettet, kan man så opleve at blive holdt uden for og alligevel ikke være en del af vennegruppen?

Kommunikation og mobning

- Tænker I over, hvordan andre forstår det, I skriver?
- Har I oplevet, at nogle har misforstået det, I har skrevet?
- Hvad skal man gøre, hvis man føler, man er blevet misforstået?
- Hvordan kan man løse misforståelser på en god måde?
- Hvad er en hadegruppe?
- Hvordan kan man fjerne hadegrupper? (*De kan anmeldes, kontakt evt. Medierådet for hjælp*).
- Hvordan kan man stoppe mobning på Facebook?
- Har I talt med andre børn og voksne, så mobning er blevet stoppet?
- Er der forskel på at blive mobbet over mobilen, på nettet fx på Facebook og på at blive det, hvis to personer står over for hinanden?
- Er der forskel på at blive holdt uden for i skolen og på nettet?
- Hvad kan man gøre, hvis man føler, at de andre holder én udenfor?

Kan Facebook fylde for meget i hverdagen?

- Kan man blive "afhængig af Facebook"?
  - Hvad betyder det at være afhængig af noget?
  - Synes I, ordet "afhængig" kan bruges i denne sammenhæng?
  - Hvad er problemet? - Er der et problem? (Prøv at finde på argumenter for og imod).
- Kender I udtrykket "Facebook Depression"?
  - Hvordan kan man forstå det?
  - Hvad synes I om udtrykket?
  - Hvad er problemet - er der et problem? (Prøv at finde på argumenter for og imod).

Aktiviteten kan afsluttes med, at I laver slideshows, en Photo Story eller en vox pop, hvor I sætter fokus på nogle af spørgsmålene. I kan fx også lave en guide til Facebook og de funktioner samt indstillinger, I synes er vigtige at kende til.

Materialer: Brug evt. en computer med Movie Maker til at redigere en vox pop eller interviews.

- Download manual til Movie Maker (pdf):
- <http://www.skolekonsulenterne.dk/Infoweb/Designskabelon7/Rammeside.asp?Action=&Side=&Klasse=&Id=&Startside=&ForumID=>

Der er mere om Facebook her:

- EMU: http://www.emu.dk/soegning/facebook?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464
- Forbrugerrådet: <http://taenk.dk/tema/facebook>
- FB settings (engelsk): <http://www.allfacebook.com/facebook-privacy-settings-2011-02>
Lad eleverne prøve om de kan slå monstret i netmonsterspillet:
http://www.dfi.dk/Boern_og_unge/Medieraadet/Nyheder-fra-Medieraadet/internet_og_mobil/Netmonsteret.aspx
- Download undervisningsmaterialet Facebookmagasinet:
http://www.dfi.dk/Boern_og_unge/Medieraadet/Nyheder-fra-Medieraadet/internet_og_mobil/FB-Magasin.aspx?utm_source=nyhedsbrev&utm_medium=email&utm_campaign=nyheder-fra-medieraadet
- Download tre undervisningsforløb fra materialet *Det Digitale Spejl*:
<http://www.detdigitalespejl.dk/>

---

14. Profilbilleder og iscenesættelser

Du er, hvad du uploader, skriver og viser ... eller? Sæt fokus på visuel kommunikation, digital identitet og på, hvordan billeder kan forstås og bruges på mange forskellige måder.

Formål:

- At lære om samt reflektere over visuel kommunikation og digital identitet.
- At sætte fokus på såvel positive som negative aspekter ved billeddeling på nettet.

Aktivitet: Billeder kan manipuleres og iscenesættes, så de bliver et sjovt og kreativt redskab til at lege med identiteter og iscenesættelse. De kan vise sjove oplevelser med venner og familier, men de kan også bruges til at drille andre og udstille dem på en negativ måde. Her kommer forskellige aktiviteter, I kan bruge til at arbejde med profilbilleder og iscenesættelser:

Fælles dialog

- Kender I eksempler på berømte og/eller "berygtede" personer, der bruger billeder eller filmoptagelser til at promovere dem selv og til at iscenesætte dem selv, så de fremmer et særligt image samt forsøger at få medieomtale? Fx fra musik-, film- og modeindustrien eller eksempelvis personer fra reality shows.
- Kender I eksempler på, at billeder eller optagelser er blevet brugt til at kritisere eller sætte et negativt fokus på berømte "stjerner"?
Fx gennem ulovlig kopiering, billeder fra paparazzi-fotografer eller måske "almindelige" mennesker, der har taget billeder eller lavet optagelser med deres mobiler.
- *Er det ok? Er der en etisk og moralsk grænse for, hvad, I synes, er ok?*
- Brug Lady Gage som case til at tale om iscenesættelse, identitet(er), medier og internettet. Tal også om:
- *Hvordan forstår I ordet iscenesættelse?*

- Kan iscenesættelse både være positivt og negativt? Hvorfor - hvorfor ikke?
- Hvad er identitet?
- Diskuter om vi har vi én, flere eller mange identiteter?

I kan også tale om tabuer, provokationer, retten til at bestemme over sin egen krop, køn og stereotype fremstillinger af mænd og kvinder, profilbilleder og stereotyper osv.

Hvem er du på nettet? Hvem vil du gerne være på nettet? Kan man altid være den, man vil?

- På nettet kan man være en anden end den, man "i virkeligheden" er, men nogle børn og unge oplever også, at det er lettere at være sig selv på nettet end "i virkeligheden".
  - *Hvad synes I? (Find forskellige forklaringer samt argumenter for og imod).*
  - *Hvad er "virkeligheden" for jer?*
  - *Er nettet ligeså virkeligt som "den fysiske" verden?*
  - *Er der forskel?*
  - *Kan man skelne mellem den fysiske og den virtuelle verden eller "smelter de sammen"?*
  - *Kan man overhovedet tale om, at noget er mere virkeligt end andet?*

Videoer

- Se et par videoer og tal om dem:
  - Animation: Hvem ser dine billeder på nettet? (0:21):*
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/a/u/0/qj9L8UoBHD0>
  - Tænk før du tagger: Hvem ser dine billeder? Er der billeder, der skal forblive offline? (2:28):*
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/14/llm5MUcv4jU>
  - Facebook's mange ansigter: "Vær mod andre, som du ønsker, de skal være mod dig - også på nettet" (1:53):*
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/6/HY6giTSgHrY>
  - What would Facebook be like in real life? (2:04):*
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/17/LrFdOz1Mj8Q>

Photo Stories og slideshows

- Lav jeres egne Photo Stories eller slideshows, hvor I karikerer forskellige fiktive typer på Facebook. Skriv både personoplysningen (fx navn, alder, køn, status, interesser og grupper) og tag et eller flere profilbilleder af "personen" og af "personen sammen med vennerne". I kan også vælge at bruge lovligt billeder fra nettet. Til sidst kan I se produktionerne på det interaktive whiteboard.

Lav jeres egne selvportrætter

- I kan også vælge at afslutte med at arbejde kreativt med iscenesættelsen af jeres egne portrætter. Hele klassen laver portrætter eller selvportrætter, hvorefter I kan udstille dem på skolen. Se forskellige muligheder for at arbejde med portrætter og selvportrætter her:
http://www.emu.dk/soegning/portr%C3%A6tter?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464&f%5B1%5D=field_fag1%3A5518
Lav fx en Google billedsøgning på "portraits" og se, hvor forskelligt et portræt kan se ud. I kan også blive inspireret af Andy Warhol's teknik (søg: Andy Warhol portraits) og male oven på sort/hvide kopier (A3 eller A4) af billeder af jer selv - måske vil I bruge jeres profilbillede.

Spørgsmål til dialog

- Brug de følgende spørgsmål til at tale om identitet, iscenesættelse, profiler, etiske udfordringer, forskellighed, billedmanipulation samt om hvad, I synes, en god og ansvarlig brug af billeder, kameraer og internettet er. I kan vælge at bruge strukturerne *Quiz* og *Byt* eller *Dobbeltcirkler*. Vælg og differentier så spørgsmålene passer til elevernes alder, og deres erfaringer med billeddeling og sociale netværk.

Spørgsmål:

Digital identitet

- Kan man være den, man vil, på nettet?
- Hvornår er det ok at lege med, "hvem man er" på nettet?
- Hvornår er det ikke ok?
- Tænker I over, hvad andre kan tænke på, når de ser jeres billeder/profilbilleder?
- Tænker I over, hvem der ser jeres billeder på nettet?

Profilbilleder og iscenesættelser

- Hvilken slags profilbilleder kan I godt lide?
- Kan et profilbillede give et dårligt indtryk?
- Hvilke stereotype motiver og "roller", kan man iscenesætte i sit profilbillede?
- Kan billeder provokere eller være for meget i deres seksuelle signaler?
- Er der forskellige stereotype profilbilleder, som henholdsvis drenge eller piger bruger, eller betyder køn ikke noget?
- Tror du, der er forskel på, hvordan drenge og pigers billeder opfattes af andre?
- Er der forskel på, om det er drenge eller piger, der evt. lægger provokerende eller seksualiserede billeder ud af sig selv?
- Hvor meget betyder billedet, når I første gang ser en ny profil?
- Kan profilbilleder blive for meget og måske for iscenesatte? Eller er det bare sjovt?

Virkelighed og manipulation

- Viser billeder virkeligheden?
- Hvad er billedmanipulation?
- Når I ser billeder af kendte personer fx på deres Facebookprofiler eller i reklamer, tænker I så på, om de er blevet gjort højere/lavere, tykkere/tyndere, fået hvidere tænder osv.?
- Kender I nogle billedbehandlingsprogrammer, der er sjove at bruge?
- Hvordan kan man selv lege med, "hvem man er" på billeder - men uden billedmanipulation? (fx beklædning, ansigtsudtryk, kropssprog osv.).

Billeddeling og privatliv

- Skal man bare uploade alle sine billeder og tage dem?
- Er I selv opmærksomme på noget, når I uploader eller tagger billeder?
- Tænker I over, hvilke billeder I lægger ud på nettet?
- Er der billeder, man ikke skal lægge ud på nettet eller dele med andre?
- Skal man sige, hvis man *ikke* kan lide et billede af én selv, som andre har taget?
- Hvad kan man gøre, hvis dem på billedet ikke kan lide billedet?
- Har I bedt om, at et billede blev fjernet - fx fordi I så fjollede ud?
- Hvad skal man tænke over, hvis man tager billeder af nogen og sender dem videre til andre?
- Er det vigtigt, at "motivet" synes, at billedet er lige så godt og sjovt, som fotografen selv synes?

Rettigheder og etik

- Må man altid tage billeder, uanset hvor man er? (Nej)
<http://www.update.dk/cfje/Lovbasen.nsf/ID/LB02424940>

- Hvad betyder det, at noget er uetisk?
- Kan billeder, der ligger på nettet, let fjernes igen?
- Må man godt kopiere billeder fra hjemmesider?

<http://www.kum.dk/da/Infokiosk/IT1/#7>

I kan også lave jeres egne billedanalyser og fortolkninger

Brug et interaktivt whiteboard eller en computer til at se på billeder af kendte personer og lav jeres egne billedanalyser og fortolkninger. I kan både lave det fælles i klassen, i grupper, hvor I fremlægger for de andre, eller arbejde individuelt så I hver især vælger eller tildeles et billede.

- *Hvad viser billedet, og hvad lægger I særligt mærke til?*

- *Hvilke signaler, synes I, billedet sender?*

- *Hvordan tror I, personen på billedet gerne vil opfattes?*

- *Hvem er målgruppen?*

- *Hvem appellerer billedet til? (Inkluderer det andre end målgruppen?)*

- *Tror I, billedet kan virke provokerende på nogen? Hvorfor? Hvorfor ikke?*

Husk at der kan være mange forskellige fortolkninger, forklaringer og argumenter.

Materialer: Brug en computer med adgang til internettet, samt papir, farver, kopier, print og hvad I ellers finder på, hvis I vil afslutte med at lave selvportrætter.

15. Rap om originale påfund og misforståelser på nettet

Med afsæt i rap og hip-hop-kulturen laver eleverne deres egne tekster og optræder for hinanden.

Formål:

- At reflektere over samt kommunikere og formidle forskellige perspektiver på hverdagen med nettet.
- Elevproduktionerne kan danne udgangspunkt for en afsluttende fælles dialog.

Aktivitet: Med afsæt i rap og hip-hop-kulturen laver eleverne deres egne tekster og optræder for hinanden. Sæt spot på det originale, det plagierede, det interessante og det, der er spild af tid, på sjov og ballade, misforståelser, tabuer og følelser. Hvis nogle elever hellere vil lave rim og remser, kan I ligeledes gøre dette.

1. Lav en fælles brainstorm, hvor klassen finder på emner.
2. Find sammen på nøgleord og ordpar der rimer til hvert emne. Eleverne kan vælge at bruge disse i deres tekster.
3. Så er det tid til at finde på tekster. Lad eleverne arbejde sammen to og to eller individuelt. Hver person eller gruppe vælger selv hvilket emne, hun/han eller de vil skrive om.
4. Aftal hvor lang tid eleverne har til at lave deres numre eller rim og remser.
5. Til sidst optræder eleverne for hinanden.
6. Afslut med at tale om musikproduktionerne og indholdet af teksterne.

Materialer:

- Til den helt simple version: Papir og blyant.
Nogle af eleverne vil sikkert synes, det er sjovt at hjælpe til som human beat boxes:
<http://www.youtube.com/watch?v=jLN63bRcY5I>

- Se også et eksempel samt videoer fra et undervisningsforløb med rapperen Kuku Agami og musikeren Lars Hartvig her: <http://www.emu.dk/modul/rap-og-hip-hop>

---

16. Jeopardy

Spil Jeopardy! Lad elevernes viden om internettet komme i centrum og lav jeres egne spil, så I kan videndele og udfordre hinanden for sjov.

Formål:

- At videndele samt skabe refleksion og dialog gennem egne produktioner af Jeopardy-spil og fælles spil i klassen eller med en makker.

Aktivitet: Spil Jeopardy og dyst om point.

Start med at spille dette Jeopardy-spil om Internettet: <http://www.emu.dk/modul/jeopardy-1>

Hvis I har et interaktivt whiteboard, kan klassen deles op i hold og dyste imod hinanden. Eleverne kan også spille imod hinanden to og to på forskellige computere.

1. Hvem kan huske reglerne for Jeopardy?
Gennemgå dem sammen i klassen. Husk at begynde med "Hvad er ...".
2. Når I har spillet Jeopardy om internettet, er det elevernes tur til at udfordre hinanden. Find på svar, spørgsmål og lav jeres egne jeopardy-spil her: <http://jeopardylabs.com/>
3. Til sidst kan I spille hinandens spil.

Materialer: Computere med adgang til internettet.

---

17. Dilemmakort

Tal om forskellige cases og kom med jeres bud på, hvordan dilemmaet kan løses. Emnerne er blandt andet sociale medier, venskaber, mobning, privatliv, ophavsret og sikkerhed.

Formål:

- At skabe refleksion og videndeling gennem dialog om webetiske dilemmaer.
- Brugen af kortene åbner op for at tale om situationer, eleverne kan møde i hverdagen.
- Aktiviteten er handlingsorienteret, hvor eleverne kommer med deres bud på handlingsmuligheder og løsninger.
- Dialogen skal sætte fokus på elevernes forskellige perspektiver og skabe refleksion, idet dilemmaerne ikke har en rigtig eller forkert løsning.

Forberedelse: Print pdf med dilemmakort fra *Debatthjørnet*. Du kan vælge mellem flere forskellige:

<http://www.emu.dk/modul/debathj%C3%B8rnet>

Aktivitet:

1. Hver elev får et kort med et dilemma, som du har printet inden (se under forberedelse). Brug strukturen *Quiz og Byt*, hvorved eleverne cirkulere mellem hinanden og taler om de forskellige dilemmaer samt deres bud på handlingsmuligheder og løsninger.
2. Du kan også selv vælge at læse dilemmakortene højt et efter et, hvorefter eleverne taler med en makker om forskellige handlingsmuligheder og løsninger (se strukturen *Quiz og Byt*). I kan også have en fælles dialog i klassen om hvert dilemma.
3. Debatten kan munde ud i, at hver elev fortæller/skriver/tegner/rapper eller blogger om det, de synes, var det vigtigste, det sjoveste eller det mest overraskende.

18. Debat om livet på nettet

Lad eleverne diskutere internettet. Emnerne kan være ytringsfrihed, hvem der ejer informationerne på internettet, privatliv, billeder på nettet, identitet og det ideelle internet.

Formål:

- At elevernes holdninger, håb, drømme og udfordringer er i centrum og danner udgangspunkt for dialog.
- Debatten giver mulighed for videndeling og refleksion.
- Aktiviteten giver dig indblik i, hvad der optager eleverne samt hvilke udfordringer, de kan opleve. Dermed får du viden om, hvad der er vigtigt for dem og hvilke forandringspotentialer og muligheder nettet rummer fra deres perspektiver.

Aktivitet: Eleverne har ordet: Hvad er vigtigt for dem? Hvad undrer dem? Hvad vil de gerne have ændret?

I kan eksempelvis lave en paneldebat, hvor eleverne skiftes til at være paneldeltager, I kan lave gruppediskussioner og fremlægge for hinanden eller arbejde med forskellige perspektiver på samme spørgsmål, hvor eleverne har forskellige roller. I det følgende kommer en bred vifte af muligheder.

1. Lad eleverne lave deres egne spørgsmål. Brug eventuelt strukturen *Rolle-brainstorming*:
  - Hvilke emner, synes eleverne, er vigtige at tale om?
  - I kan eksempelvis diskutere emner som ytringsfrihed, sociale medier og digitale fællesskaber, hvem der ejer informationerne på internettet, privatliv, digitale fodspor, overvågning, det ideelle internet og internettet i fremtiden: fordele/ulemper mv.
2. I kan også sætte spot på:
  - Hvordan nettet giver mulighed for at lege med forskellige identiteter. Hvornår er det ok? Og hvornår er det ikke ok?
  - Hvordan billeder og kommentarer kan opfattes meget forskelligt.
  - Hvor grænsen går for, hvad eleverne synes er ok, og hvad man bare ikke gør på nettet.
  - Om eleverne tænker over, at andre kan læse deres kommentarer og statusopdateringer samt kigge med på deres billeder og videoer, hvis privatindstillingerne tillader dette på deres profiler.
  - Hvad man betaler med på nettet. (Penge, personlige oplysninger, informationer om sit netværk, informationer om sine interesser, "likes" mv.).
3. Hvis du ønsker at skabe debat med forskellige perspektiver på samme sag, kan eleverne inddeles i grupper og vælge en persontype, de repræsenterer:
Fx Bekymrede Benny/Betty, Optimistiske Oline/Ole, Kritiske Kris/Kristine, Rebelske Rebekka/Rasmus, Sikre Sigurd/Signe, Godtroende Gitte/Gunnar eller Begeistrede Bo/Bodil.
  - Eleverne laver en visuel præsentation af deres persontype fx en collage, hvor de skriver "citerer" og finder billeder, der passer til personen:
  - Hvem er personen?
  - Hvilke holdninger har personen til jeres emner/spørgsmål?
  - Eleverne viser hinanden deres persontyper (collager).
  - Til sidst diskuterer I jeres emner/spørgsmål, hvor eleverne "er" deres personer.
4. Jeres panel eller fælles debat kan også munde ud i, at hver elev skriver, tegner, laver et slideshow eller optager et nyhedsindslag om det vigtigste, mest interessante eller mest overraskende, I talte om.

Materialer: Brug computere og mobiltelefoner til at lave collager og afsluttende produktioner. Se dem fx på et interaktivt whiteboard.

---

19. Hvad mener du om internettets fremtid?

Her er et debatmateriale, så de ældste elever kan tale om internettets fremtid og betydning i verden. Emnerne er åbenhed, mangfoldighed, adgang, sikkerhed, rettigheder og fremtiden.

Formål:

- Debatmaterialet skal inspirere unge til dialog om internettets fremtid og betydning i verden.
- Materialet giver mulighed for videndeling, argumentation og refleksion, ligesom eleverne kan komme med deres visioner for fremtiden.

Forberedelse: Download debatmaterialet og introduktionen:

<http://www.emu.dk/modul/hvad-mener-du-om-internettets-fremtid>

Aktivitet: Debatmaterialet indeholder spørgsmål om internettets fremtid.

Emnerne er: Åbenhed, mangfoldighed, adgang, sikkerhed, rettigheder og fremtiden.

- Du kan vælge at lave en debat i klassen eller bruge strukturerne *Dobbeltcirkler* eller *Quiz og Byt*.

Materialer: Download debatmaterialet og introduktionen, som nævnt under forberedelsen.

Læs også hvad danske unge i 2010 svarede på en undersøgelse om internettets fremtid samt download plakaten (pdf) med fakta og citater fra undersøgelsen: <http://youthigf.dk/>. Er I enige?

---

20. Mit og/eller dit? - quiz om ophavsret

Rettigheder, ophavsret, copyright og intellektuel ejendomsret (Intellectual Property Rights (IPR)). Hvad er det egentlig? Tal om ophavsret, fildeling og quiz om, hvad I må og ikke må.

Formål:

- At eleverne lærer om, hvad man må og ikke må: Hvad siger loven?
- Eleverne samarbejder om at lave spørgsmål, ligesom de svarer på hinandens spørgsmål. Samarbejdet baseres på dialog, refleksion samt at fremme videndeling blandt eleverne.
- Ved at indlede med en fælles samtale, kan eleverne også få mulighed for at reflektere over mødet mellem ophavsretten og fildelingskulturen.

Forberedelse til quiz:

Eleverne finder spørgsmål og svar i denne elevfolder (pdf):

http://www.uni-c.dk/generelt/materiale/skolejura_elev.pdf

Du kan inddele eleverne i grupper, som hver får et emne fra ovenstående elevfolder, når I laver aktiviteten. Du kan lave fem grupper:

1. Hvor finder jeg det, jeg må bruge i mine opgaver og projekter? (side 5-7).
2. Når du skal holde oplæg for klassen (side 8).
3. Når du fotograferer eller optager andre på video (9-10).
4. Når du bruger internettet fra skolens computere (11-14).
5. Hvad sker der, hvis du krænker ophavsretten? (15).

Aktivitet:

Fælles dialog

1. Start med en samtale:
  - Hvad er ophavsret?
  - Hvad bruges ophavsretten til?

I kan tage udgangspunkt i musik:

- Må man godt downloade musik fra nettet? <http://www.kum.dk/da/Infokiosk/Musik/>
- Hvorfor er der noget, man ikke må dele eller downloade?
- Hvorfor tror I ikke, at musikerne bare giver deres musik væk gratis, så alle kan høre den lovligt?
- Hvem, synes I, bør have retten til egne eller andres produktioner og under hvilke omstændigheder?
- Hvad kan I godt lide, og hvad kan I ikke lide ved ophavsretten og ved fildelingskulturen?
- Hvordan kan man sammensmelte fildelingskulturen med ophavsretskulturen?
- Kender I creative commons? Hvad er det?

2. Lav jeres egne quizzet og test jeres viden (*se forslag til fem grupper under forberedelsespunktet*).
  - Eleverne er sammen i makkerpar og laver spørgsmål/udsagn, som man skal svare ja eller nej til. Derefter kan I samles til en fælles quiz.
  - Hver elev får et rødt og et grønt kort. På skift stilles spørgsmål og eleverne (undtagen dem, der har lavet spørgsmålet) skal vise, om de tror, det er et grønt eller rødt svar.
  - Grønt = JA (enig)
Rødt = Nej (uenig)
  - Efter hvert spørgsmål kan I tale om det rigtige svar.

3. Du kan også selv vælge at lave spørgsmål enten ved at bruge elevfolderen eller ved at bruge spørgsmål herfra:

- Tegneserie: En miniguide til ophavsret:
<http://kum.dk/servicemenu/publikationer/2004/ophavsret--en-mini-guide/>
- IT og spil: <http://www.kum.dk/da/Infokiosk/IT1/>
- Musik: <http://www.kum.dk/da/Infokiosk/Musik/>
- Film: <http://www.kum.dk/da/Infokiosk/Film/>

Materialer: Grønt og rødt karton til svarkort.

Du kan enten linke til folderen, og/eller udskrive de sider, eleverne skal bruge:

http://www.uni-c.dk/generelt/materiale/skolejura_elev.pdf

Til læreren

Tjek din viden om ophavsret med denne quiz: <http://www.emu.dk/modul/hvad-m%C3%A5-du-p%C3%A5-nettet>
Download lærervejledning om ophavret: "Skolejura ABC" (pdf):

http://www.uni-c.dk/generelt/materiale/abc_bog.pdf

Om personoplysninger: http://www.dfi.dk/Boern_og_unge/Medieraadet/Nyheder-fra-Medieraadet/internet_og_mobil/Vind-en-iPad2.aspx

---

21. Det digitale spejl

Med undervisningsmaterialet "Det Digitale Spejl" kan du starte en konstruktiv dialog med dine elever om deres brug af nettet. <http://www.emu.dk/modul/det-digitale-spejl>.

<http://www.emu.dk/modul/det-digitale-spejl>

---

22. Større projekter for de ældste klasser

Lav større projekter, hvor I sætte spot på viral markedsføring, menneskerettigheder, ytringsfrihed og censur eller arbejder med cases med Google, Apple og Facebook.

Formål:

- Et større projekt giver jer mulighed for et dybdegående fokus. I kan arbejde problemorienteret og lave undringsspørgsmål som afsæt til refleksion og dialog.
- Eleverne kan arbejde med forskellige persontypers interesser og holdninger, så der kommer fokus på forskellige perspektiver og interesser, samt dialog og argumentationstræning.

Aktivitet: Lad eleverne repræsentere forskellige holdninger. I kan lave debatter, en avis, et tv-show, teater, musik, ppt-præsentationer, en vox pop mv.

Viral markedsføring og brugerens rolle

Hvis I vil arbejde med viral markedsføring og brugerens rolle, kan I vælge at tage udgangspunkt i undervisningsmaterialet om viral markedsføring:

1. Læs om viral markedsføring og reklamer på nettet:
http://www.emu.dk/soegning/viral%20markedsf%C3%B8ring?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464
2. Se nogle af videoerne og tal om viral markedsføring i forhold til dem:
  - Will it blend? iPad (1:40):
<http://www.youtube.com/watch?v=IAI28d6tbko>
  - Will it blend? Glow Sticks (1:30):
<http://www.youtube.com/watch?v=l69Vi5lDc0g&feature=related>
  - Will it blend? Facebook (1:54):
http://www.youtube.com/watch?v=4IQ1Pz_O-j0&feature=relmfu
  - Mark Zuckerberg on Facebook stories (mentioning the Danish Prime Minister) (1:29):
<http://www.youtube.com/user/theofficialfacebook?blend=6&ob=5#p/c/811EAB4503D9DFFE/0/HmNCBqAolVQ>

Kender du typen?

1. I skal arbejde med personaerne: Bekymrede Benny/Betty, Optimistiske Oline/Ole, Kritiske Kris/Kristine, Rebelske Rebekka/Rasmus, Sikre Sigurd/Signe, Godtroende Gitte/Gunnar eller Begejstrede Bo/Bodil.
2. Beslut hvilke emner I vil arbejde med.

Lad eleverne komme med forslag, I kan få inspiration her:

- Internettets fremtid
- Internettets økonomi: Hvad betaler vi med? Og er det ok?

- (penge, personlige oplysninger, adgang til netværk af venner, vores geografiske placering mv.)
- Facebook.
  - Sociale netværk: Hvor sociale er de egentlig?
  - Online gaming.
  - Viral markedsføring på nettet og brugernes rolle.
  - Internettet som ressource.
  - Ytringsfrihed og menneskerettigheder.
  - Wikileaks og censur.
  - Anonymitet og ytringsfrihed.
  - Det personliggjorte net.
  - Overvågning og dataindsamling.
3. Indled med en fælles samtale. Præsenter eleverne for hver person, og lad eleverne komme med stikord: Kender de typen? Hvilke holdninger, tror de, personerne har til jeres emner?
  4. Eleverne kan enten selv vælge en person, eller I kan trække lod om dem.
  5. Eleverne arbejder med, hvem personerne er, hvilke holdninger og rettigheder, der er vigtige for personen og hvorfor.
    - Eleverne laver en visuel præsentation af deres persontype fx en collage, hvor de skriver "citater" og finder billeder, der passer til personen:
    - Hvem er personen?
    - Hvilke holdninger har personen til jeres emner/spørgsmål? Og hvorfor?
    - Eleverne viser hinanden deres persontyper (collager).
    - Til sidst diskuterer I jeres emner/spørgsmål, hvor eleverne "er" deres personer.
  6. Debatten kan efterfølgende munde ud i, at hver elev skriver, tegner, rapper, laver et slideshow, en film eller optager et nyhedsindslag om det vigtigste, mest interessante eller mest overraskende, I har talt om. Eller om de oplysninger og holdninger deres person har og hvorfor.

Menneskerettigheder, ytringsfrihed og censur

Lav et forløb, hvor I sætter fokus på Det Moderne Gennembrud fx George Brandes' tekster om den frie tænkning sammenholdt med nettets muligheder for ytringsfrihed og censur.

Læs mere om censur, ytringsfrihed og menneskerettigheder:

- Danmark anklages for censur: <http://www.b.dk/danmark/danmark-anklages-censur>
- Menneskerettigheder: <http://politiken.dk/politik/ECE1270841/danmark-har-vaeret-til-eksamen-i-menneskerettigheder/>
- Børnekonventionen: <http://www.boerneraadet.dk/børnekonventionen>
- Wikileaks: hvad er det? http://www.emu.dk/gsk/fag/sam/uvforloeb/aktuelle_begivenheder/wikileaks.html
- En holdning til Wikileaks og censur i Danmark - men hvad mener eleverne?: <http://sociologiskforum.dk/forum.vis.asp?id=1950&svar=0>
- Wikileaks: Denmark - 3863 sites on censorship list: http://www.wikileaks.ch/wiki/Denmark: 3863_sites_on_censorship_list, Feb_2008

Cases med virksomheder

Hvis I vil arbejde med forskellige perspektiver på virksomheders indsamling og brug af data, overvågning og borgernes rettigheder, kan I vælge at rette fokus imod nogle af de virksomheder, som har været i mediernes søgelys. Brug eksempelvis Apple, Google og Facebook som cases og find argumenter for og imod deres handlinger. I kan også lave en fælles debat, hvor nogle repræsenterer firmaerne, mens andre er bekymrede borgere, politikere eller interesseorganisationer. Sidst men ikke mindst kan I vælge at bruge de forskellige persontyper til at diskutere, hvad typerne ville sige til de tre cases.

Apple

<http://macnation.newz.dk/apple-derfor-var-vi-tavse-om-iphone-overvaagning>
<http://www.version2.dk/artikel/apple-indroemmer-ja-vi-overvaager-alle-vores-iphone-kunder-noeje-15626>
<http://politiken.dk/tjek/digitalt/article1022761.ece>
<http://www.business.dk/tech-mobil/politisk-oproer-mod-iphones-overvaagning>

Google

<http://www.google.dk/help/maps/streetview/behind-the-scenes.html>
<http://beep-dyn.tv2.dk/entry.php/id-370680.html>
<http://www.version2.dk/artikel/google-undskyld-vi-opnappede-wi-fi-data-fra-streetview-biler-14874>
<http://www.business.dk/tech-mobil/google-undskylder-street-view-broeler>

Facebook

<http://www.mobil.nu/nyheder/facebook-giver-dit-mobilnummer-videre-1.385726.html>
<http://beep-dyn.tv2.dk/entry.php/id-394360.html>
http://www.emu.dk/webetik/web20/sociale_netvaerk/facebook/
<http://www.dr.dk/Nyheder/Indland/2011/07/10/133944.htm>

Materialer: Brug evt. computere, karton, sakse, lim mv. til jeres produktioner.

---

23. Supplerende undervisningsforløb

Du kan bruge nedenstående forløb både før, under og efter aktiviteterne.

Indskolingen

- Første gang på nettet
- Første gang på mobilen
- Dig og de andre

<http://www.emu.dk/soegning/f%C3%B8rste%20gang%20p%C3%A5%20nettet>

Mellemtrin

- Debathjørnet

<http://www.emu.dk/modul/debathj%C3%B8rnet>

Tre forløb om kommunikation

- Sikker chat og sms

http://www.emu.dk/soegning/sikker%20chat?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464&f%5B1%5D=field_fag1%3A13697

- 4 cases om virtuel kommunikation
- Sprog og følelser

http://www.emu.dk/soegning/virtuel%20kommunikation?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464&f%5B1%5D=field_fag1%3A13697

Mellemtrin og udskoling

Vi redigerer nettet

- Nye identiteter i klassen
- Webavis om web 2.0

http://www.emu.dk/soegning/nye%20identiteter?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464&f%5B1%5D=field_fag1%3A13697

Mobning

<http://www.emu.dk/modul/min-bedste-fjende>

Det må du på nettet - om ophavsret

<http://www.emu.dk/modul/hvad-m%C3%A5-du-p%C3%A5-nettet>

Udskoling

Markedsføring på nettet

<http://www.emu.dk/modul/markedsf%C3%B8ring-p%C3%A5-nettet>

Yderligere materiale

- Download folderen *Klædt på til nettet*: http://www.dfi.dk/DFI/Boern_og_unge/Medieraadet/Internet-og-mobil/Kampagner-og-Aktuelt/Klaedt-paa-til-nettet.aspx

- Se hele den omfattende materialesamling på EMU Webetik:

Materialer til

inspiration http://www.emu.dk/soegning?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464&f%5B1%5D=field_fag1%3A13697&f%5B2%5D=field_tags%3A17156

- Film fra Medierødderne og Medierådet for Børn og Unge:

<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/0/qj9L8UoBHDo>

Strukturer til aktiviteterne

Dobbeltcirkler:

1. Halvdelen af eleverne former en cirkel og vender ryggen imod cirkelens centrum. Den anden halvdel af eleverne danner en cirkel udenom, således at hver elev stiller sig ansigt til ansigt med én fra indercirklen.
2. Læreren stiller et spørgsmål.
3. Partnerne diskuterer i den aftalte tid.
4. Partnerne takker for snakken, og ydercirklen rykker en person til højre.
5. Læreren stiller et nyt spørgsmål, og eleverne diskuterer med deres nye partnere.

Quiz og Byt

Forberedelse: Hver elev har et kort med et spørgsmål på. Alle spørgsmål er forskellige.

1. Eleverne rejser sig, går rundt imellem hinanden og finder en partner fra et andet team.
2. Partner A stiller sit spørgsmål.
3. Partner B svarer.
4. Partner A hjælper og roser.
5. Partnerne bytter roller, så partner B spørger og A svarer.
6. Partnerne bytter kort.
7. Eleverne siger farvel, finder en ny partner og starter igen fra trin 2.

Variation: I stedet for at eleverne hver især har et kort med et spørgsmål, kan du vælge selv at læse spørgsmålene højt. Derefter taler eleverne med en partner om spørgsmålet. Når tiden er gået, siger eleverne farvel og finder en ny partner, hvorefter du stiller et nyt spørgsmål, som de skal tale med deres nye partner om.

Rolle-brainstorming

Forberedelse: Medbring papir eller post-its så eleverne kan nedskrive deres ideer og nøgleord.

Trin 1: Læreren giver en opgave og et bestemt antal minutter til at brainstorme løsninger/ideer.

Trin 2: Teammedlemmerne brainstormer.

De fire teammedlemmer har følgende roller:

- *Tempokaptajn*, der sørger for, at der hele tiden holdes gang i brainstormen ved at sige ting som fx "Lad os høre nogle flere ideer."
- *Opbakningskaptajn*, der sørger for, at alle ideer bliver positivt modtaget ved at sige ting som fx "Herlig idé, godt tænkt, yes!"
- *Tossekaptajn*, der sørger for at holde kreativiteten i gang ved at sige ting som fx "Lad os finde på noget rigtigt skørt."
- *Synergikaptajn*, som prøver at forbinde de forskellige ideer ved at sige ting som "lad os bruge den idé sammen med den fra før".

Tak til forlaget Alinea for tilladelse til at gengive strukturerne.

Kilde: Kagan, Spencer og Jette Stenlev (2006). *Cooperative Learning*. Forlag: Alinea.

<http://www.alinea.dk/butik.aspx?c=Item&category=3978&item=24683>

Film - oversigt over videoer

Blandede videoer

- Animation: Hvem ser dine billeder på nettet? (0:21):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/a/u/0/qj9L8UoBHDo>
- Tænk før du uploader: Hvem læser dine statusopdateringer? (0:59):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/3/WwxzQ_JYpwA
- Er Klaus hjemme? Er dine statusopdateringer private eller offentlige? (1:00):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/7/-UuX_F44bIQ
- Ved du, hvem du chatter med? (0:31):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/14/llm5MUcv4jU>
- Mobning - hvordan kan du være med til at stoppe det? (1:01):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/6/pxJc8c JsZU>
- Har du et privatliv? - Og kigger dine forældre med fra sidelinjen? (0:55):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/18/q-trkab44QM>

Medierøddernes videoer

- Har du Facebook? Og har du læst alt det, der står med småt? (2:10):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/1/fghK5i_UcsM
- Tænk før du tagger: Hvem ser dine billeder? Er der billeder, der skal forblive offline? (2:28):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/u/14/llm5MUcv4jU>
- Tænk før du hacker: Når venner bliver uvenner og tager hævn online (1:21):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/5/ZGOPakEcqYQ>
- Facebook's mange ansigter: "Vær mod andre, som du ønsker, de skal være mod dig - også på nettet" (1:53):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/6/HY6giTSgHrY>
- Klassefesten - når konflikter eskaleres online (2:16):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/7/cgmj0zX2uWw>
- Følelser på nettet: Gode og dårlige oplevelser på nettet (2:19):
http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/8/bucZ9_SD614
- Misforståelsen: Hvem er det egentlig, du taler med online? (1:58):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/2/hg-XcSeRB4w>
- Bamsen: Hvad gør man, når fremmede lokker med gaver på nettet? (1:16):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/4/dC-zltxftck>

Netsikker Nu! med Krysters Kartel

- Facebook og indbrud (1:21). Porno og virus (1:07). Svindel (1:16).
Se filmene her: <http://www.emu.dk/modul/inspiration-til-webetik-videoer>

Videoer på engelsk

- Facebook manners and you (4:14):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/21/iROYzrm5SBM>
- What would Facebook be like in real life? (2:04):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/17/LrFdOz1Mj8Q>
- Think privacy: Are you protecting your data? (0:59):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/20/mYy-gAqgQTK>
- Privacy in peril: Who's watching you? (0:55):
<http://www.youtube.com/medieraadet#p/f/18/q-trkab44QM>

- Animation: Your dad asks iPhone questions (3:16):
<http://www.youtube.com/watch?v=OsNXtEayCSY&feature=relmfu>
- Animation: Total Control: Parents - when are they too much? (1:59):
<http://vimeo.com/24927212>
- EPIC 2015: The history and the future of the web - as it was imagined in 2004 (8:56):
<http://www.youtube.com/watch?v=OQDBhg60UNI>
- The Google Story: From Google's points of view (2:13):
<http://www.youtube.com/user/GoogleChannelUK>
- Animation: The Google Toilet: A humorous take on Google and the personalized web (2:21):
<http://www.youtube.com/watch?v=hrontojPWEE>
- The personalized web: For good and bad (9:05):
http://www.ted.com/talks/eli_pariser_beware_online_filter_bubbles.html

Nettet og viral markedsføring

- Will it blend? iPad (1:40):
<http://www.youtube.com/watch?v=IAI28d6tbko>
  - Will it blend? Glow Sticks (1:30):
<http://www.youtube.com/watch?v=l69Vi5IDc0g&feature=related>
  - Will it blend? Facebook (1:54):
http://www.youtube.com/watch?v=4IQ1Pz_O-j0&feature=relmfu
  - Mark Zuckerberg on Facebook stories (mentioning the Danish Prime Minister) (1:29):
<http://www.youtube.com/user/theofficialfacebook?blend=6&ob=5#p/c/811EAB4503D9DFFE/0/HmNCBqAolV0>
-